

Vedlegg 1

Lov om endring i markaloven

I

I lov 5. juni 2009 nr. 35 om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (markaloven) gjøres følgende endringer:

§ 2 skal lyde

§ 2 *Stedlig og saklig virkeområde*

Lovens geografiske virkeområde (Marka) består av følgende områder: Kjekstadmarka, Vardåsmarka, Vestmarka, Krokskogen, Bærumsmarka, Nordmarka, Lillomarka, Romeriksåsene, Gjelleråsmarka, Østmarka og Sørmarka. Virkeområdet er nærmere avgrenset som det fremgår av Klima- og miljødepartementets digitale kart «Markagrensen».

Kongen kan gi forskrift om at loven skal gjelde for nærliggende områder som har, eller gjennom tilrettelegging eller skjøtsel kan få, tilsvarende verdi for friluftslivet.

Kongen kan gi forskrift om innskrenkende justeringer av markagrensen dersom vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. Arealmangel som følge av utbyggingspress i regionen, utgjør ikke en vesentlig samfunnsinteresse.

Kongen kan gi forskrift om mindre innskrenkende justeringer av grensen der den går gjennom boligeiendommer, eller den av andre grunner medfører større praktiske ulemper for forvaltningen av en eiendom, og justeringen ikke er til nevneverdig skade for friluftsliv, idrett eller naturopplevelse.

I vurderingen av om grensen skal justeres etter tredje eller fjerde ledd kan det legges vekt på om det legges nye egnede områder til Marka til erstatning for området som tas ut.

Loven omfatter ikke tiltak som nevnt i plan- og bygningsloven § 1-3 annet ledd eller som inngår i vedtak etter § 6-4 tredje ledd i samme lov.

§ 3 skal lyde:

Departementet er øverste forvaltningsmyndighet etter denne. Departementet kan legge nærmere angitte oppgaver etter denne lov til den enkelte *statsforvalter* eller Miljødirektoratet.

Kongen kan i forskrift tildele kommunen eller fylkeskommunen myndighet etter nærmere angitte bestemmelser i eller i medhold av loven. Departementet kan i forskrift tildele myndighet for område vernet etter § 11 til kommuner som samtykker til det. Departementet kan bestemme at et særskilt oppnevnt organ er forvaltningsmyndighet for et område vernet med hjemmel § 11.

Departementet har samme myndighet til å omgjøre kommunens eller fylkeskommunens vedtak etter denne lov som overordnet organ har etter forvaltningslovens bestemmelser om omgjøring.

Ny § 3 a skal lyde:

§ 3 a *Unntak for krav i loven for Forsvaret*

Dersom et tiltak krever bruk av sikkerhetsgradert informasjon etter sikkerhetsloven § 5-3, eller tiltaket berører et objekt eller infrastruktur som Forsvarsdepartementet har utpekt eller vil utpeke som skjermingsverdig i medhold av sikkerhetsloven § 7-1, er tiltaket unntatt fra markalovens forbud mot bygge- og anleggstiltak i § 5 og krav om tillatelse for bygge- og anleggstiltak etter § 14 eller dispensasjon etter § 15. Forsvaret skal i slike tilfeller i rimelig grad vektlegge ivaretagelsen av markalovens formål.

Ny § 3 b skal lyde:

§ 3 b *Unntak fra krav i loven for visse skjermingsverdige objekter*

Dersom tvingende sikkerhetshensyn gjør det nødvendig, kan hvert departement innen sitt myndighetsområde beslutte at et tiltak som skal utføres i tilknytning til et byggverk eller objekt som er utpekt som skjermingsverdig i henhold til sikkerhetsloven § 7-1, helt eller delvis skal være unntatt fra markalovens forbud mot bygge- og anleggstiltak i § 5 og krav om tillatelse for bygge- og anleggstiltak etter § 14 eller dispensasjon etter § 15. Plan- og bygningsloven § 20-8 andre til fjerde ledd gjelder så langt det passer.

§ 4 skal lyde:

§ 4 *Arealformål*

Med mindre annet er bestemt i plan stadfestet med hjemmel i § 7, er Marka landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF-område) etter plan- og bygningsloven.

I områder som er vernet etter naturmangfoldloven kapittel V eller eldre vernevedtak som nevnt i naturmangfoldloven § 77, og områder som er regulert til spesialområde, for eksempel til naturvernformål, bevaring eller sikringsområde for drikkevann, eller områder som inngår i særskilte planer eller vedtak etter § 6 bokstav c og d, gjelder de restriksjoner som følger av de konkrete verne- eller planvedtak i tillegg til loven.

Ny § 5 skal lyde:

§ 5 *Forbud mot bygge- og anleggstiltak*

- Bygge- og anleggstiltak er forbudt i Marka. Med bygge- og anleggstiltak menes
- a. oppføring, tilbygging, påbygging, underbygging eller plassering av bygning, konstruksjon eller anlegg
 - b. vesentlig endring av tiltak som nevnt under bokstav a
 - c. varig eller tidsbestemt bruksendring, vesentlig utvidelse eller vesentlig endring av tidligere drift av tiltak som nevnt under bokstav a
 - d. oppføring eller endring av bygningstekniske installasjoner
 - e. oppdeling av bruksenheter i boliger
 - f. plassering av skilt- og reklameinnretninger
 - g. plassering av midlertidige bygninger, konstruksjoner eller anlegg
 - h. vesentlige terrenginngrep
 - i. anlegg av veg, parkeringsplass og landingsplass

- j. annen virksomhet og endring av arealbruk som vil være i strid med arealformål, planbestemmelser og hensynssoner.

Forbudet i første ledd omfatter ikke:

- a. innvendige og utvendige arbeider og installasjoner på eksisterende bygning, konstruksjon eller anlegg, inkludert reparasjoner, når dette ikke øker bruksareal eller på annen måte øker bygningsmassen
- b. fasadeendringer, blant annet montering av skilt, vinduslemmer, markiser, antenner og solenergianlegg
- c. rivning
- d. mindre fylling eller planering av terreng når tiltaket ikke medfører mer enn 1 meter avvik fra opprinnelig terrengnivå
- e. forstøtningsmur inntil 1 meters høyde og som ikke er nærmere nabogrense enn 1 meter
- f. permanent overdekking av ved på flate som ikke er større enn 5 m²
- g. fast dekke på uteplass på inntil 50 m² på hver eiendom
- h. levegg med høyde inntil 1,8 meter og lengde inntil 5 meter ved uteplass
- i. terrasser som har en høyde på inntil 1,0 m fra eksisterende terreng, er forbundet med en bygning, og ikke overstiger 50 m². Slike terrasser kan ha et tilhørende rekkverk på inntil 1,2 m, men kan ikke være overbygde. Avstanden mellom terrasse og nabogrensen skal være minst 1,0 m.

Departementet kan fastsette forskrift om hvilke tiltak som omfattes av bestemmelsen

Ny § 6 skal lyde:

§ 6 Unntak for tiltak i kommunale eller statlige planer i Marka

Uten hensyn til §§ 4 første ledd og 5 første ledd kan kommunale planer etter plan- og bygningsloven åpne for følgende tiltak i Marka:

- a. tiltak i landbruk, herunder bygninger og terrenginngrep
- b. stier og løyper
- c. idrettsanlegg som kan innpasses innenfor lovens formål
- d. offentlige infrastrukturprosjekter som vegger, utfartsparkeringer, jernbane, dammer, vannforsyningsystemer, kraftledninger mv., samt områder for igangværende råstoffutvinning
- e. begrenset spredt utbygging i tilknytning til eksisterende bebyggelse i Sørkedalen og Maridalen når utbyggingen er nødvendig for å opprettholde et etablert lokalsamfunn
- f. utvidelse, modernisering eller etablering av serverings- eller overnattingsvirksomhet som har til formål å fremme, eller som samlet sett har flere fordeler enn ulemper for friluftsliv, idrett eller naturopplevelse
- g. tiltak som har til formål å fremme eller tilrettelegge for friluftsliv, idrett eller naturopplevelse for allmenheten
- h. tiltak til militære formål
- i. videreføring av eksisterende tiltak som er i tråd med tidligere vedtak etter markaloven.

Ny § 7 skal lyde:

§ 7 Behandling av kommunale og statlige planer i Marka

Igangsetting av arbeid med arealdel av kommuneplan eller reguleringsplan som nevnt i § 6 krever tillatelse av Statsforvalteren i Oslo og Viken.

Kommunens endelige vedtak om arealdel av kommuneplan eller reguleringsplan som vedrører Marka, må stadfestes av departementet før planen får rettsvirkning etter plan- og bygningsloven. Slike planer skal bare stadfestes dersom de etter departementet syn lar seg forene med lovens formål. Departementet kan endre kommunens plan dersom det anser det nødvendig for at planen skal være i samsvar med lovens formål.

Første og annet ledd kommer ikke til anvendelse for tiltak som omfattes av § 3 a og § 3 b om skjermingsverdige objekter i medhold av sikkerhetsloven.

Departementet kan fravike forbudet i § 5 ved statlig arealplan etter plan- og bygningsloven § 6-4.

§ 10. Regler for motorisert ferdsel

Alternativ 1:

§ 10 oppheves.

Ny § 10 skal lyde:

§ 10 *Motorferdsel*

Bestemmelser fastsatt i eller i medhold av motorferdselloven gjelder i Marka. Departementet kan i forskrift fastsette særskilte regler om motorferdsel på veg og i utmark i Marka.

Alternativ 2:

§ 10 første ledd skal lyde:

I Marka er motorferdsel i utmark og vassdrag ikke tillatt med mindre annet følger av denne lov eller forskrift gitt i medhold av denne lov. *Motorferdselloven gjelder ikke i Marka.* All motorferdsel i utmark og *vassdrag skal* foregå varsomt og på tidspunkter som i minst mulig grad medfører ulemper for friluftslivet, skader i terrenget eller forstyrrelser for dyrelivet. På disse vilkår er nødvendig motorferdsel tillatt i forbindelse med:

- a. politi-, ambulanse- og redningstjeneste og oppsyns- og tilsynstjeneste etablert med hjemmel i lov,
- b. offentlige post- og teletjenester,
- c. person- og godstransport til og fra faste bosteder og i jordbruks- og skogbruksnæring. Jakt, fiske og bærsanking regnes ikke som næring i denne forbindelse,
- d. skånsom transport av felt elg,
- e. drift og vedlikehold av hytter som er åpne for allmennheten,
- f. Forsvarets øvelser, forflytninger og transporter,
- g. transport i forbindelse med anlegg og drift av veger og større anlegg, herunder dammer,
- h. rutetransport som drives med løyve i henhold til yrkestransportloven,
- i. vedlikehold av eksisterende løyper, *samt anlegg av nye og utvidelse av eksisterende løyper som er godkjent etter denne lov*
- j. *preparering av skiløyper og brøyting av skøytebaner og skøytetraseer på islagte vann, når dette foretas av kommuner, hjelpekorps, idrettslag, turistbedrifter, Skiforeningen eller turlag*

- k. transport i forbindelse med fiskekultiveringstiltak med offentlig formål,
- l. drift og vedlikehold av eksisterende energi- og kraftanlegg,
- m. nødvendig istandsetting ved akutt utfall i områder som er vernet eller midlertidig vernet etter § 11.

Ny § 14 skal lyde:

§ 14 Tiltak kommunen kan gi tillatelse til

Kommunen kan uavhengig av § 5 første ledd gi tillatelse til å

- a. gjennomføre tiltak som er i samsvar med vedtatt og stadfestet arealdel av kommuneplan eller reguleringsplan, jf. §§ 6 og 7
- b. anlegge stier og løyper som nevnt i § 9
- c. gjenoppføre bygninger som har gått tapt ved brann eller naturskade.

Det skal fremgå av vedtak etter første ledd hvilken betydning tiltaket har for ivaretagelse av lovens formål og eventuelt hvordan dette er vektlagt.

For tiltak som utløser krav om reguleringsplan etter bestemmelse i eller i medhold av denne lov eller plan- og bygningsloven, må stadfestet reguleringsplan foreligge før kommunen kan gi tillatelse etter første ledd.

Annet og tredje ledd gjelder ikke for tillatelse til bygge- og anleggstiltak i landbruket. Søknadsbehandlingen begrenses til å kontrollere at tiltaket har landbruksformål og inngår i et område med arealformål landbruk, natur og friluftformål (LNF-område), jf. § 4 første ledd eller plan- og bygningsloven § 11-7 andre ledd nr. 5.

§ 15 skal lyde:

§ 15 Dispensasjon

Kommunen kan gi varig eller midlertidig dispensasjon fra bestemmelsene i § 4 første ledd, § 5 første ledd og § 10 første ledd, samt fra bestemmelser i plan fastsatt med hjemmel i § 7 annet ledd. Det kan settes vilkår for dispensasjonen.

Dispensasjon kan bare gis dersom hensynene i lovens formålsbestemmelse ikke blir vesentlig tilsidesatt, og fordelene ved å gi dispensasjon etter en samlet vurdering anses for å være klart større enn ulempene for friluftslivet, naturmiljøet eller allmenne interesser. Det kan ikke dispenseres fra kravet om utarbeidelse av reguleringsplan etter plan- og bygningsloven eller andre *saksbehandlingsregler*.

I avgjørelse av om dispensasjon skal gis, skal kommunen legge særlig vekt på uttalelse fra direkte berørt statlig eller regional myndighet. Vurderingen skal fremgå av beslutningen.

§ 16 annet ledd skal lyde:

Organisasjoner som har friluftsliv, idrett, naturvern eller kulturvern som formål kan påklage vedtak fattet av kommunen etter § 5, § 6, § 9 og § 10. Ellers gjelder reglene om klage i forvaltningsloven tilsvarende

§ 17 skal lyde:

§ 17 Tilsyn og kontroll

Kommunen og statsforvalteren skal gjennom råd, veiledning og opplysning arbeide for å fremme formålet med denne lov.

Kommunen fører tilsyn med at bestemmelsene gitt i og i medhold av denne lov blir overholdt. Kommunen avgjør på hvilke områder det skal føres tilsyn. Det skal legges vekt på å føre et så effektivt tilsyn som forholdene tilsier med minst mulig belastning for miljøet.

Ved tilsyn skal den som blir kontrollert eller den ansvarlige for virksomheten gi tilsynsmyndigheten nødvendig bistand og opplysninger. Tilsynsmyndigheten kan stanse personer, fartøyer og motorkjøretøyer dersom dette er nødvendig for utøvelsen av tilsynet.

Kommunen og statsforvalteren kan påpeke plikt etter andre lover som er av betydning for formålet med denne lov og skal melde antatte brudd på plikter etter annet lovverk til ansvarlig tilsynsmyndighet.

Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om tilsyn, kontroll og rapportering.

Ny § 17 a skal lyde:

§ 17 a *Plikt til å forfølge ulovligheter*

Kommunen skal forfølge overtredelser av bestemmelser gitt i eller i medhold av denne loven.

Er overtredelsen av mindre betydning, kan kommunen avstå fra å forfølge ulovligheten. Beslutning om å ikke forfølge en overtredelse er ikke enkeltvedtak etter forvaltningsloven.

§ 20 første ledd skal lyde:

Med bøter eller fengsel inntil ett år straffes den som forsettlig eller grovt uaktsomt overtrer bestemmelsene i eller i medhold av § 5, § 6, § 9, § 10, § 11, § 17 eller § 18.

§ 19 skal lyde:

§ 19 *Tvangsmulkt*

For å sikre at bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov blir gjennomført, kan *kommunen eller statsforvalteren* fatte vedtak om tvangsmulkt.

Tvangsmulkt kan fastsettes når overtredelsen av en bestemmelse er oppdaget. Tvangsmulkten begynner å løpe dersom den ansvarlige oversitter *fastsatt* frist for retting av *forholdet*. Tvangsmulkt kan fastsettes på forhånd dersom særlige grunner tilsier det, og løper da fra en eventuell overtredelse inntreffer. Det kan fastsettes at tvangsmulkten løper så lenge det ulovlige forhold varer, eller at den forfaller for hver overtredelse. Tvangsmulkt løper likevel ikke dersom etterlevelse er umulig på grunn av forhold som ikke skyldes den ansvarlige. Tvangsmulkt kan fastsettes som løpende mulkt eller engangsmulkt.

Tvangsmulkt pålegges den ansvarlige for overtredelsen. Pålegg om tvangsmulkt er tvangsgrunnlag for utlegg. Departementet kan frafalle påløpt tvangsmulkt.

II

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan bestemme at de enkelte bestemmelser skal gjelde fra forskjellig tid. Med mindre annet følger av loven eller vedtak med hjemmel i loven, skal vedtatak om delegering av myndighet etter loven til kommuner som er fattet før denne ikrafttredeisen, fortsatt gjelde.